

Marek Gębczyński

Prof. zw. dr hab. Marek Gębczyński urodził się w 1938 roku w Ślemieniu koło Żywca. Mając dwa lata został wraz z rodziną przesiedlony na Lubelszczyznę, a po wojnie w okolice Zielonej Góry, gdzie ukończył szkołę podstawową. Do liceum chodził w Krakowie, gdzie ukończył także studia na Wydziale Biologii Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Po uzyskaniu dyplomu uniwersyteckiego (1961) z żoną (także biologiem po UJ) stanęli do konkursu na stanowiska asystentów w placówce Polskiej Akademii Nauk – Zakładzie Badania Ssaków w Białowieży. W zamierzeniach miał to być tylko kilkuletni pobyt, a trwał w sumie dwadzieścia lat. Następnie prof. Gębczyński przeniósł się do Białegostoku, gdzie mieszka do dnia dzisiejszego (od ponad 20 lat). Po przeprowadzce rozpoczął pracę w dawnej Filii Uniwersytetu Warszawskiego, czyli na dzisiejszym Uniwersytecie w Białymstoku. Pracę dydaktyczną rozpoczął w 1977 roku i do dziś prowadzi wykłady i seminaria z kilku dziedzin biologii. Czterokrotnie pełnił funkcję dziekana Wydziału na uniwersytecie, a przez dwa lata był prorektorem do spraw naukowych. Obecnie – czwarty rok – pełni funkcję rektora Uniwersytetu w Białymstoku.

Problematyka badawcza, która przez początkowe lata życia zawodowego najbardziej interesowała Marka Gębczyńskiego odnosiła się do zmienności u ssaków bytujących w wolnej przyrodzie. Istotą prac było ustalanie zakresów wahań parametrów fizjologicznych u osobników z populacji różnych gatunków drzoni i

...ogólny... owadożernych. Rozprawa doktorska (1966) dotyczyła zmienności metabolizmu w cyklu życiowym małego ssaka – ryjówki. Dalszy dorobek badawczy został spięty rozprawą habilitacyjną (1975) o rozwoju stałocieplności i energetyce wzrostu u innego ssaka – nornicy. Tytuł naukowy profesora uzyskał w roku 1987, a profesora zwyczajnego w 1995 roku.

W kolejnych latach swej aktywności naukowej profesor zajmował się kwestią genetycznego zróżnicowania osobników w naturalnych populacjach. Wraz z gronem współpracowników na podstawie badań udowodnił m.in., że skład genetyczny w naturalnych populacjach różnych ssaków ulega dynamicznym zmianom, zależnie od ich miejsca bytowania, zmian liczebności, tempa reprodukcji. Oznaczenie granic tej zmienności istotnie pogłębia rozumienie procesów istnienia każdego z gatunków roślin i zwierząt, a także odnosi się do sprawy ochrony środowiskowej.